

Naturskyddsföreningen
Nacka

Boo Miljö- och Naturvänner

Nacka kommun
Planenheten KFKS 2022-00919
131 81 Nacka kommun
registrator.plan@nacka.se

2025-04-08

Samrådsyttrande över Detaljplan för Agaten, Orminge 37:1, 37:2 och del av 60:1, i Boo i Nacka kommun, Dnr KFKS 2022-00919.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner har tagit del av samrådshandlingarna för Detaljplan för Agaten, Orminge 37:1, 37:2 och del av 60:1, i Boo i Nacka kommun, diarienummer KFKS 2022-00919, och vill lämna följande synpunkter.

Sätt in Detaljplan för Agaten i ett helhetsperspektiv

Detaljplanen för Agaten fanns inte med i start-PM för Kraftledningsstråket, 2018-03-23, utan har tillkommit senare. I start-PM för Kraftledningsstråket ingick detaljplanerna Pylonen, Volten och Amperen. Inte heller ingick planområdet Agaten i Detaljplaneprogram för Orminge centrum, antaget 2015. Planförslaget har tillkommit på begäran av bostadsrättsföreningen Agaten utanför något planprogram. Föreningarna anser att det finns flera fördelar med att använda sig av planprogram innan detaljplaneringen eller ännu hellre fördjupade översiktsplaner för att kunna få bättre överblick och en helhet i planeringen än om man tar en detaljplan i taget efter markägares önskemål för tillfället. Det handlar om att ha en överblick över markanvändning, grönstruktur, trafikfrågor, behov av skolor/förskolor och idrottsanläggningar med mera.

Vi ser nu att detaljplaneprogrammet för Orminge centrum redan överskridits med drygt 1700 lägenheter, vilket är cirka 2,5 gånger fler lägenheter. Planprogrammet 2015 angav 1 100 - 1 300 bostäder. I *Kartbild över Orminges utveckling från Nacka kommuns hemsida*, se *figur 1*, redovisas nuläget. Inom planprogrammet har *Projekt 1, 2, 3 och 5 (Ormingehus, Knutpunkten, Norra Sarvträsk och Nybacka)* på kartan antagits, vilket ger 1 561 bostäder. Det ursprungliga planprogrammet har redan här överskridits med råge. Inom planprogrammet har *Projekt 4, 6, 7, 8 (Ormingeplan, S Kanholmsvägen, Edölandet och Utövägen)* om 630 lägenheter ännu inte antagits. Det ger totalt 2 191 bostäder att jämföras med planprogrammet som angav 1 100 - 1300 bostäder. Kommunen har efter planprogrammet beslutat om start-PM för Kraftledningsstråket, *Projekt 9-11 (Amperen, Volten och Pylonen)* med cirka 317 bostäder och sedan ytterligare 300 bostäder i detaljplan Agaten. Det ger totalt 2 808 bostäder.

Det här tillvägagångssättet gör det omöjligt att på ett seriöst sätt beräkna kumulativa effekter av planeringen. Detaljplanen för Agaten bör tydligare sättas in i sitt sammanhang med den totala

utbygganden i Orminge-området inklusive utvidgningen av Kummelbergets industriområde. Detta för att man ska kunna få en samlad bild av den miljöpåverkan som samtliga dessa planer medför.

Figur 1. Kartbild över Orminges utveckling från Nacka kommuns hemsida.

https://www.nacka.se/4a854e/contentassets/cc7a6a168a364c1b8e789db3339be50b/orminges-utveckling_a4-webb-240930.pdf

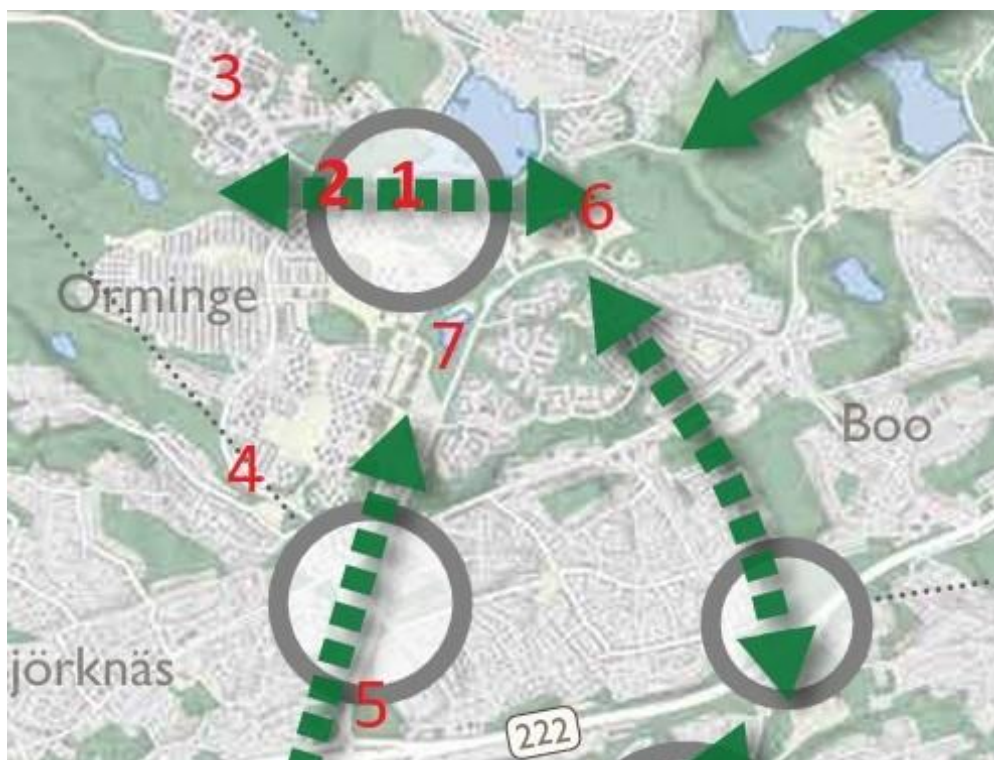
Stärk det gröna spridningssambandet genom att låta hus 6 och 7 utgå

Detaljplanen för Agaten tar ingen värdefull naturmark i anspråk utan i huvudsak bebyggs redan hårdgjorda ytor för bilparkering. Det är just sådana områden som i första hand ska användas för ny bebyggelse istället för att ta värdefull naturmark i anspråk.

Enligt miljöredovisningen har detaljplanen endast mindre påverkan på naturvärden, något som föreningarna instämmer i. Vid ett genomförande av detaljplanen är det viktigt att rekommendationerna i miljöredovisningen förverkligas om att bibehålla så många träd som möjligt, att pollinerande växter adderas och att belysningen anpassas så att nattlevande arter kan födosöka.

Föreningarna anser att hus 6 och 7 bör utgå ur detaljplanen. Vi anser att det markområdet istället borde planeras som naturmark och nyplanteras med träd, buskage och ny markvegetation för att förstärka det svaga gröna samband som visas på sid 13 i planbeskrivningen (fig 3). Vi visar nedan, figur 2, karta från Naturvårdsplanen över spridningssamband, "som är särskilt viktiga att bevara och stärka inom Nacka kommun". I Naturvårdsplanen sägs att "Inringade områden visar var det finns behov av att lägga särskilt fokus på förstärkningsåtgärder." Det är tydligt att detaljplaneområdet ligger i ett svagt grönt samband och i ett område med behov av förstärkningsåtgärder.

För att inte ytterligare försvaga spridningssambandet bör inte detaljplan för Pylonen genomföras och hus 6 och 7 bör strykas från detaljplan för Agaten för att hela detta markområde istället ska kunna utvecklas som grön spridningslänk.

Figur 2. Svaga spridningssamband i Boö. Utdrag ur karta från antagandeverision av Naturvårdsplan för Nacka kommun, 2025, sid 16.

Streckad grön linje är svagt spridningssamband. Inringat område visar var det finns behov av att lägga särskilt fokus på förstärkningsåtgärder. Röda siffror har vi lagt in för att visa var exploatering sker som försvagar de gröna spridningssambanden:

1 dp Agaten, 2 dp Volten, 3 dp Kummelbergets utvidgning, 4 dp Amperen, 5 dp Örminge trafikplats/Fågelstigen, 6 dp Myrsjö sportcentrum, 7 dp Örmingehus.

Bra med klimatberäkningen men den måste inbegripa sprängning i berg

En övergripande klimatberäkning av detaljplanen har genomförts, vilket är mycket bra. Föreningarna har efterfrågat klimatberäkningar av detaljplaner och det är positivt att vi nu ser det i alltfler detaljplaner. Enligt klimatberäkningen är den största källan till utsläpp själva uppförandet av byggnaderna.

I klimatberäkningen sägs *"att ny bebyggelse i huvudsak planeras på redan ianspråktaga ytor minskar behovet av schaktnings- och sprängningsarbeten"*, vilket skulle minska utsläppen av koldioxid jämfört med att ta naturmark i anspråk, som dels ofta innebär sprängning i berg men också att en kolsänka tas bort. Men vad gäller sprängning i berg framgår av planhandlingarna att största delen av parkeringsbehovet föreslås lösas med nya underbyggda garage. Men det är oklart vilken utbredning och vilket djup garagen får, om det blir i ett eller två plan. I planbeskrivningen sägs *"Den nya bebyggelsen kommer att bestå av totalt sju punkthus. Fem av husen är belägna på platsen för det numera rivna parkeringsdäcket. Dessa hus kommer att bli mellan fem och sex våningar ovanpå ett underbyggt garage i ett eller två plan. ... Den befintliga bebyggelsen kommer ha kvar sin markparkering längs Ormingeringen, medans den nya bebyggelsen kommer att få ett garage under hus 2-5 (cirka 230 p-platser) och markparkering (cirka 60 p-platser), hus 6-7 garage (cirka 10 p-platser) och markparkering (cirka 30 p-platser) Antalet parkeringar kommer att tas fram tillsammans med lägenhetsfördelningen innan detaljplanen går ut på granskning."* Då berg går i dagen eller ligger strax under markytan på platsen, så måste stora volymer berg sprängas för hus med underbyggda garage med cirka 230 p-platser. Sprängningarna är förbisedda i underlaget för samrådet och måste utredas. Hur stora volymer måste sprängas, är berget sulfidhaltigt ner till aktuellt djup och hur hanteras sprängda bergmassor under byggprocessen? Hur påverkar mängden sprängt berg klimatberäkningen, vad innebär det för ambitionen med begränsad miljö- och klimatpåverkan?

Enligt miljöredovisningen avser exploatören att certifiera byggnaderna enligt *Miljöbyggnad* eller *Svanen*, vilket vi tycker är bra, men i miljöredovisningen står *"Det har också diskuterats om nollenergihus är möjligt men ambitionsnivån ligger inte där."* Föreningarna vill gärna se en motivering till varför en högre ambitionsnivå inte valts.

Vidare sägs att byggaktören anger ett antal mobilitetsåtgärder som ska genomföras för att minimera behovet av parkeringsplatser och främja alternativ till bensinbilskörning. Föreningarna anser att det är viktigt att de föreslagna mobilitetsåtgärderna genomförs och att miljö- och klimatpåverkan får styra valet av byggmaterial.

Föreningarna avstyrker förslag till hus 6 och 7 i Detaljplan för Agaten.

För Naturskyddsföreningen i Nacka

Ronny Fors

ordförande ronny.fors@naturskyddsforeningen.se

För Boo Miljö- och Naturvänner

Kerstin Lundén

ordförande kerstin.lunden.natur@gmail.com

Kopia sänd till
Miljöenheten, Nacka kommun
miljoenheten@nacka.se

Kommunikolog Anna Herrström
anna.herrstrom@nacka.se

Kommunikolog Stella Malmgren
stella.malmgren@nacka.se

Kommunikolog Linda Silfverberg
linda.silfverberg@nacka.se